

Socijalno poduzetništvo

Uspješni inovatori primjenjuju poduzetničke vještine u rješavanju društvenih problema. Osposobljavaju druge za pokretanje organizacija koje se bave promjenama u društvu i okolišu. Oni su socijalni poduzetnici.

Tko su socijalni poduzetnici

Socijalno poduzetništvo se definira kao "poslovni pothvat čiji su ciljevi prvenstveno socijalnog karaktera, a ostvareni se viškovi uglavnom u istu svrhu ponovno ulažu bilo u organizaciju ili u zajednicu".

Prema tome, socijalni poduzetnici su pojedinci koji nude inovativna rješenja za goruće društvene probleme. Oni su istovremeno i vizionari i krajnje realne osobe koje žele vlastitu viziju provesti u djelo.

Socijalni poduzetnik nudi ideje koje su jednostavne za primjenu, razumljive, etične i imaju široku podršku građana. Nastoji pokrenuti što veći broj ljudi u lokalnoj zajednici kako bi se zauzeli za te ideje, prihvatili ih i proveli u djelo. Drugim riječima, svaki vodeći socijalni poduzetnik ujedno je i pokretač velikog broja građana koji će provoditi promjene na lokalnoj razini – on služi kao uzor drugima kako strast pretočiti u djela.

Prema nedavno obavljenom istraživanju, u Ujedinjenom Kraljevstvu postoji više od 55 tisuća socijalnih poduzeća, organiziranih po različitim modelima: pružanje usluga javnog prijevoza u zajednici, dobrotvorne udruge, zadruge i inicijative koje promiču društvenu odgovornost poduzeća (Corporate Social Responsibility, CSR). Najpoznatiji su **The Big Issue**, tjednik koji se bavi aktualnim i zabavnim temama, a omogućuje beskućnicima i osobama bez trajnog stambenog rješenja da na zakonit način ostvare prihod, restorani **Fifteen** Jamieja Olivera koji otvaraju radna mjesta za socijalno ugrožene osobe te ekološki i edukativni program pod nazivom **Projekt Eden**. Zahvaljujući svim ovim inicijativama, Ujedinjeno Kraljevstvo jedna je od vodećih zemalja kada je riječ o razvoju socijalnog poduzetništva.

Socijalno poduzetništvo kao pomoć

Socijalno poduzetništvo održiva je metoda za poticanje pozitivnih promjena u društvu i socijalnu inkluziju: kao podrška civilnom društvu, kao podrška ekonomskom osnaživanju socijalno ugroženih skupina u društvu i kao

podrška gospodarskom razvoju i zaštiti okoliša. Ono omogućuje zajednicama da preuzmu odgovornost za sebe.

Socijalno poduzetništvo može potaknuti gospodarski razvoj u zajednici, stvoriti radna mjesta i riješiti socijalne probleme. Ono propitkuje i pomaže državi da poboljša način osmišljavanja i pružanja javnih usluga. Također može podići standarde etičnog poslovanja i društvene odgovornosti poduzetnika.

To dokazuje da socijalna i ekološka odgovornost mogu ići ruku pod ruku s financijskim uspjehom. Pet posto ukupnog broja poduzeća u Ujedinjenom Kraljevstvu čine socijalna poduzeća, a u Škotskoj ista ostvaruju osam posto BDP-a.

„S obzirom na trenutnu gospodarsku krizu, razmjena znanja i ideja na globalnoj razini među poduzećima s naglašenom socijalnom dimenzijom nikad nije bila važnija“, kaže Stephen Bubb, glavni izvršni direktor Udruženja glavnih izvršnih direktora i dobrovoljnih organizacija (Association of Chief Executives and Voluntary Organisations, ACEVO). Više od 2000 članova Udruženja potječe iz trećeg sektora.

Velik broj organizacija iz trećeg sektora u svijetu pokušava ispuniti svoju zadaću „pružanja pomoći“, a istovremeno generirati „višak“ i ponekad su sumnjičave prema konceptu „dobiti“. Prisiljene su tražiti nove izvore financiranja da bi mogle preživjeti u recesiji i ostvariti svoj program, ponuditi usluge i stvoriti prilike za najranjivije kategorije društva.

Projekti socijalnog poduzetništva primjenjuju poslovna načela i često funkcioniraju na tri razine – **financijskoj**, zadovoljavajući standarde privatnog sektora; **socijalnoj**, npr. pružajući usluge koje država nije u mogućnosti osigurati te **ekološkoj**, rješavajući neki problem poput recikliranja plastike.

„Diljem zemlje, socijalno poduzetništvo predstavlja važan dio naše poslovne budućnosti ... bilo da je riječ o vraćanju prethodno isključenih ljudi u gospodarske tokove ili unapređenju zaštite okoliša i društva, ono povećava i prosperitet i socijalnu pravdu.“ (Gordon Brown, premijer Ujedinjenog Kraljevstva)

Socijalno poduzetništvo kao rješenje

Organizacije iz **trećeg sektora** teže uspostavljanju međunarodnih veza i žele imati pristup međunarodnim resursima za izgradnju vlastitih kapaciteta.

Nevladine udruge trebaju pronaći održive modalitete za širenje poslovanja, posebno kada se suočavaju sa sve manjom vanjskom potporom. Model socijalnog poduzetništva mogao bi biti primjenjiv na nevladine udruge.

Poduzetnici traže prilike za razvoj poslovnih ideja i ispunjenje potrebe da pokrenu pozitivne društvene promjene u zajednici.

Međunarodne zaklade napuštaju klasično financiranje socijalnih usluga. Zaklade poput Gates Foundationa veću pozornost usmjeravaju na poslovne modele koji povećavaju održivost.

Angažman korporacija na polju socijalnog poduzetništva može omogućiti tvrtkama da, kroz ulaganja u inicijative koje promiču društvenu odgovornost poduzetnika, na nov način ostvare svoje ciljeve, posebno u vremenima kada su njihove socijalne i ekološke prakse pod još većom lupom.

Vlade se zanimaju za razne modele, izvan okvira javno-privatnog partnerstva, koji bi omogućili veću učinkovitost i održivost u pružanju usluga, a kojima se nedvojbeno ostvaruje socijalni povrat ulaganja.

Mladi žele raditi za sebe, u manje formalnom ustroju; svjesniji su društvenih i klimatskih pitanja. Izgradnja kapaciteta je prioritet.

Projekt *Socijalno poduzetništvo* British Councila

Projektom *Socijalno poduzetništvo* British Councila nudi se program međunarodnog učenja i umrežavanja koji će obuhvatiti 10000 ljudi, 1000 zajednica i 100 institucija u Ujedinjenom Kraljevstvu te partnere u istočnoj Aziji, Kini i jugoistočnoj Europi. To će dovesti do stvaranja partnerstva u javnom, privatnom i trećem sektoru.

Projekt se sastoji od tri osnovne komponente:

Povezivanje i stvaranje partnerstva između državnih institucija, tvrtki i zajednica u Ujedinjenom Kraljevstvu i odgovarajućih partnera u istočnoj Aziji, Kini i jugoistočnoj Europi s ciljem razvoja i razmjene novih pristupa u rješavanju socijalnih, gospodarskih i ekoloških problema kroz socijalno poduzetništvo.

Pronalaženje i razvoj financijskih izvora za socijalna ulaganja zajedno s partnerima kako bi se novim poduzetnicima omogućio pristup sredstvima za pokretanje poduzeća i pomoglo da započnu poslovne pothvate. Poduzetnici će također imati podršku mentora i pristup međunarodnoj mreži za pronalaženje resursa, primjerice putem internetskih stranica.

Izrada i provedba programa učenja i mentorstva na temelju iskustava iz Ujedinjenog Kraljevstva i svijeta u razvoju socijalnog poduzetništva na razini politika i na operativnoj razini. Mreža partnera iz Ujedinjenog Kraljevstva pomoći će svojim znanjem i iskustvom u izradi programa edukacije, mentorstva, popratnih materijala i sustava nagrada – s naglaskom na važnost kasnijeg nastavka takve potpore na nacionalnoj razini.

Okupljanjem raznih aktera u ovom području – socijalnih poduzetnika iz Ujedinjenog Kraljevstva, donatora, poslovnih partnera kojima je poduzetništvo jedan od temelja politike društvene odgovornosti njihovih poduzeća, vlada zemalja domaćina, nevladinih udruga i postojećih socijalnih poduzetnika, British Council nastojat će izgraditi međunarodna partnerstva, odrediti program djelovanja, izgraditi institucionalnu sposobnost i doprinijeti institucionalnim promjenama.

Zemlje jugoistočne Europe koje sudjeluju u projektu su Turska, Ukrajina, Srbija, Hrvatska i Gruzija.